

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Megjéért 2 korona 50 fillér. Felírta 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéniratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttíri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Szociális politika.

A legjobb akarat mellett sem mondhatni, hogy hazánk szociális törvényalkotása akár anyagának terjedelmében, akár intézkedéseinek tökéletességében teljes és befejezett alkotás volna. A munkások jólétét szolgáló és jogviszonyaikat szabályozó törvényhozási intézkedéseink felsorolására a tiz ujunk is sok és ezek a törvényeink sem állják ki a szigorú bírálatot. még kevésbé mérhető össze a külföld idevágó törvényalkotásaival anélkül, hogy a mi szociális politikánk szűkebbisége azonnal szembe ne tűnjék.

Nem célunk ezúttal szociális törvényeinket egyenkint és részleteikben bírálat alá venni. Feladatunk ez alkalommal csak az, hogy e törvények keletkezésének sugarút kutassuk. Ha ezt megállapítani sikerült, önként bontakozik majd ki előttünk szociális politikánk valódi értéke, mert hiszen minden cselekedet annyit ér, amennyi jószándék és főleg ösztönöség a végrehajtásánál érvényesült, amennyi igaz szándékot érvényesíteni komoly törekvással igyekeztünk. Így minden törvény értéke is attól függ, vajjon való-

ban és minden hátsó gondolat nélkül annak a feladatnak a megoldására hozott-e, amelyet szolgálni hivatott; de belső értékét veszti, ha csak kényszereszközül szolgált más célok elérésére.

Szociális törvényalkotásunkat két részre kell osztanunk: az egyik a mezőgazdasági munkásokra és cselédekre, a másik a kereskedelmi alkalmazottakra és az ipari munkásokra vonatkozik. Szociális törvényeink ez utóbbi részéből azonban következtetéseket levonni igen nehéz dolog, mert hiszen ez majdnem a semmivel egyenlő.

Ha megemlítjük a betegsegélyezésről és a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényeket és az ipartörvénynek néhány idevágó, felette hiányos rendelkezését: úgy már be is fejeztük szociális törvényalkotásunk egyik sorozatát. Szociális politikánk fonákságát azonban ezek a törvényhozási intézkedések is szomorúan világítják meg. Vegyük csak a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt. Amióta egy nagy-eszű férnű, törvény erejével, minden dolgozó kéznek egy napi pihenőt juttatott, hogy a munkaerő gazdaságos felhasználását biztosítsa, ez a szerencsétlen törvény sok viszontagságon

ment át. Ahány kereskedelmi miniszterünk azóta volt, mind reformálta: majd korlátozták, majd kibővítették az intézkedéseit. Ennek az agyonreformálásnak eredménye pedig az, hogy a jelenlegi kereskedelmi miniszter kijelentette, miszerint a törvény — sürgős reformra szorul. Ime az egyik tanulság, mely megvilágítja szociális törvényalkotásunk valódi indító okait: vergődünk a szélsőségek közt, a szerint, ki győzi jobban nagy hanggal, majd a munkaadók, majd a munkát vállalók egyedül állásponjtja győz, de sohasem az összesség, az ügy maga.

Abból a nézőpontból, amelyből szociális törvényeinket ezúttal tekintjük, hogy t. i. létrejöttünk mi is volt az igazi rugója, vajjon alkotásunknál tényleg őszinte szándékunkat követeltük-e, vagy nem hirdetünk-e szociális politikát, a valóságban érdeklődéseket követve: ennek vizsgálására sokkal alkalmasabbak a mezőgazdasági alkalmazottakról szóló törvényalkotásaink. Alkalmasabbak pedig azért, mert szociális törvényalkotásunk ez a része, — ezt tagadni nem lehet — sokkal fejlettebb. Szabályoztuk a munkaadó és munkás közötti jogviszonyt és gondoskodtunk a munkásokról — ha

TÁRCA.

Vége mindörökre.

Simándy Gáspár hosszan nézte az aszonyt. Megváltozott, de nem a hátrányára. A szűzi esen kétfelé simára fésült haj helyett most költői rendetlenségben, de azért ügyesen elrendezve, hatalmas hajkorona tört a magasba. Karsú volt most is a teste, de asszonyosan telt es erőteljes, kívánatosan acélos. A szeme, az az édes, mosolygó fekete szem, hidegen meredt a férfinra.

Tiz esztendő mult azóta, hogy utójára lattak egymást. Elváltak, szívükben a be nem teljesedett szerelem gyötrő keserűségével. Mindegyik a másikat okolta a szívek hajdótörése miatt, pedig hát bűnös volt mind a kettő és a bűnös volt első sorban az élet. Hány egymáshoz illő szerelmes lelkét szakít el így egymástól a könyörtelen élet! A megélhetés gondja úr a szívek sze-

relme felett és parancsoló szava ellen nincs apellata a gyöngémbereknek, akik a szerelmük kedvéért nem akarják felvenni a harcot a mindennapi kenyérről. Büszke, nagyralátó ember volt mind a kettő, nem tudtak beletörődni a gondolatba, hogy ha egymáséi lesznek, nyomorogni fognak a szegénységük miatt. Hallották és hitték a józan öregekbe intő tanácsát, hogy a legforróbb szerelemből is közönyt és gyűlölséget csinál a szegénység, amely bűnös utálatos.

S mielőtt összezsappant volna felettük a szeretkezés örvénye, halgattak a hűvös megfontolás szavára. Kerülni próbálták egymást s aztán a gőgösebb, a leány, megírta a fiúnak, hogy nem szereti őt többé. A fiú elhitte ezt s világgá ment.

Ember lett belőle. Hivatalba, rangba jutott vasszorgalmával. Gyöngeség többé el nem fogta, a nőket kerülte és megvetette. Hirdette, hogy gyenge, gyarló teremtesek, százszor alaválókabb a férfinál, mert kevesebb az eszük és gyengébb a szívük. Es midőn

esténként magába roskadva, felidézte lelkében első, egyetlen és utolsó szerelmét, panaszos vadakat szórt a leány ellen, aki nem akart az óvé lenni, mert szegény volt. Az nem jutott az eszébe, hogy akkor ugyan így gondolkodott ő is. A leány férjhez ment két esztendővel a szakítás után; keserű könyeket írt, mikor fejére adták a menyasszonyi koszorút, az esketési szertartás alatt az ájulás környékezte, — nem szerette az urat s még nem felejtett. De aztán multak az évek, hozzászokott a férjéhez, aki mindennapi ember volt ugyan, de az asszonyért lehozta volna a napot is az égről. S mikor egy gyönyörű leánykaja született a fiatal asszonynak, béke költözött a szívébe. Megtalálta életének célját s nem kesergett többé a mult felett. Hűvös, józan asszony lett belőle, a dolgos és éretnyes nők mintaképe.

Es most találkoztak, tiz esztendő után. A vak véletlen össze hozta a gyorsvonat kárpánázott, meleg fülkéjében. Ahogy egymásra ismertek, az első pillanatban megdöbbenek.

A legkiválóbb tanárok és orvosok tudóbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugyanidőt bronchitis, számarhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlik.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer egyenkint 4 koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantól céggel legyen ellátva!

F. Hoffmann-La Roche & Co. gyógyszeri gyár Basel (Svájc)

nem nagyon bőkezűen is — betegség, munkaképtelenség, aggkor esetére, nemkülönben módot nyújtottunk arra is, hogy a munkások haláluk esetére hátramaradottainak valamit biztosíthassanak. Aki választ akar a kérdésre, hogy milyen intencióknak köszönik ezek a törvények a létrejövételüket, az olvassa el a mintegy 10 év előtt felszínre került agrárszocializmus irodalmát, a csendőrség és bíróság aktáit, aztán vonulassa el lelki szemei előtt utóbbi évtizedekben űzött gazdasági politikánk egyes mozzanatát és mindent tisztán látni.

A földbirtok java le van kötve hitbizományokban és a papság kezében; ellentállás nélkül önzönlenelek be hozzánk az idegenek, hogy itt nagy kiterjedésű földbirtok uraivá legyenek; alig van rá mód, hogy a kisember a cselédorsból kiemelkedve egy kis földhöz jusson, mely családja fentartására elég volna; a meglévő kisbirtokot agyonujtja a nagy közteher, védelméről nem gondoskodik; nemhogy megakadályoznánk, sőt elősegítjük a kisbirtok olyan elaprózását, hogy egy-egy földolt nem egy családnak, de egy embernek sem adhatja már meg a szűkös megélhetést. És e mellett hűzódozunk egymástól, kasztokban élünk, minden társadalmi osztály külön zárkózik, mindegyik *úr* akar lenni, feltétlenül nagyobb *úr* a másíknál. Az általános önző túlekedésben pedig megfélekedzünk a népről, magára hagyjuk tanácstalanul, támasz nélkül, azok prédájává, akiknek az emberiség jólétért való küzdelme csak keresetforrás. A nyomor rémképeket fest és felszabadítja a szunnyadó indulatokat is. Az elhagyottságban elég időt engedünk, hogy a gyuananyag folyton növekedjék,

mig végre lángra lobbant és learathattuk a szociális politikánk gyümölcsseit. A föld népe lázongott az anyaföld ellen: nem akarta learatni, amit termett. Szuronyok őrizete alatt aratták le az életet.

Akiknél addig a kisember minden panasza siket fülekre talált, akik érzéketlenül nézték, mint vándorolnak ki százezrek, egy új hazában szerencsét próbálni, — megdöbbenve látták ekkor, hogy nincs munkás, mely földjüket művelje, termésüket learassa s hogy vagyonuk épsége, létalapja van veszélyeztetve. És ekkor megható önzetlenséggel nem a maguk érdekét tolták előtérbe, hanem arra mutattak rá, hogy az ország van veszedelemben, azt kell megmenteni.

A kedélyek háborgása még nem űlt el, mikor hozzáfogtunk a mezőgazdasági munkás és munkaadó jogviszonyának szabályozásához és jóléti intézmények alkotásához. A törvényhozás bölcsességére volt szükség. Így születtek meg ezek a törvények, melyeknek feladatuk volt évtizedek bűneit jóvátenni. Hogy ez mennyire sikerült: ne katasass most. Mutassunk rá egyszerűen, hogy egyebet ne említsünk arra, hogy van olyan törvényünk, mely két magánember között létrejött szerződés be nem tartását — szabadságvesztéssel sújtja, de ennek ellenében a törvényhozás bőkezűen megjutalmazza a szerződésükhöz hű munkásokat, mikor százezer jólétéről gondoskodik — évi 150000 koronával. Mert annyival járul hozzá az állam a mezőgazdasági munkás és cselédsegélyező pénztárhoz.

Ime, a mi szociális kérdéseink erjedési és érési folyamata. Három stádiuma van: az első a nemtörődöm-

ség és az úrhatnamság, a második a virtuskodás, a harmadik az elemi erővel felszínre vetett kérdés szabályozása. Az előzményeket tekintve, bővebb bizonyításra nem szorul, hogy az illető kérdés szabályozásának szükségét nem a méltányosság, nem az emberszeretet diktálja, hanem a kényszerűség. Ez az indító oka majdnem minden szociális törvényalkotásunknak. A kiindulási pont tehát hamis, így lehetetlen, hogy a következtetés és az eredmény helyes legyen.

A városok ügyei. A rendezett tanácsú városok országos tanácskozása után az önálló törvényhatósági jogú városok is országos tanácskozást tartottak — mint erről rövidesen hírt adunk — Nagyváradon és e tanácskozás felé nem kevésbé irányult a közfigyelem, még pedig nemcsak általános okokból, hanem tanácskozásuk konkrét anyaga miatt is; mert ezuttal gondjuk volt rá, hogy programjukban a mindennapi élet lüktessen.

Hogy a nagyváradi országos tanácskozás tárgysorozatát csak futtában érintsük; a háza d o kérdése egyike azoknak, melyek városaink fejlődésével szoros kapcsolatban vannak. Az adó méltányosabb megállapítása és az adómentesség idejének meghosszabbítása maga után vonja az építkezés fellendülését, az építési ipar fejlődését, a kereseti viszonyok javulását, a munkás elégtelenség csökkenését, a lakberek alábbszállását, következőleg a városi népesség szaporodását és a forgalom élénkülését. Csak ha így egy pontra szögezzük tekintetünket, vessük észre igazán, hogy egy-egy kérdéssel, mely csió pillanatra magában véve jelentéktelennek s nem is annyira köz-, mint inkább magánérdekeknek látszik, milyen sok fontos és városfejlesztési szempontból nélkülözhetetlen kérdés függ össze.

A nő fel is állott, hogy átmenjen egy másik fülkébe, de aztán mást gondolt. Miért adja a haragost? Hiszen nincsen már erre ok. Minden elmult s csak neveltségessé tenné magát. Maradt tehát s jégáhideg főhajttással viszonzotta Simándy Gaspar udvözlését.

Egy percig mohón nézték azert egymást.

— Megöregedett, gondolta az asszony.
— Még mindig szép, — de mégis egészen más; gondolta a férfi.

Az asszony is, a férfi is mást látott a lelkével, amikor merengve gondoltak vissza a multra. A tíz év előtti formájában varázsolta egymást vissza ez a két ember, aki szeretett. S most családva néztek egymásra.
— Hiszen nem az! De megváltozott! Simándy kezdte a beszélgetést.

— Sohse hittem volna, hogy még találkozunk, Irma.

Az asszony vállat vont.
— Miért ne találkoztatnánk? En nem talállok ebben semmi különöset.

— Ezzel azt akarja mondani, soha nem törődött azzal a gondolattal, hogy mi még találkoztatunk az életben.

— Így van; felelte az asszony.

A férfi komoran nézett ki a napsugaras, gyönyörű tájra, mely villámgyorsan rohogott el mellettük.

— Nincs szíve, gondolta magában. Nem is volt.

Sok idő mult el azóta, mondta inkább

magának. Sok idő, túlsok arra, hogy teleteni tudjon az ember.

Hasztalan igyekezett közömbös maradni. Arczára boru szállt, a nyelve akadozott s lángra gyűlt szemekkel nézte az asszonyt. Meg volt indulva.

Az asszony megérezte, mi dűl a férfi lelkében. Ő sem tudott tovább tetetni s zavartan harapdalta az ajkait. Lopva nézett a férfira, aki izgatottan űlt a heiyén.

— Irma, kezdte a férfi, Irma, hát elfelejtett?

— Nem vagyok Irma, mondta. En már a más felesége vagyok és van egy kis leányom.

Hallgattak aztán, hosszan, mind a ketten. Ugy érezték, hogy ezer és ezer mondanivalójuk lenne, ha beszélni mernének. De nem beszélhettek, minden szó egy bűnt, egy szentségtörést jelenthetett volna.

Az asszony volt az első, aki magához tért zavarából. Közömbös, mindennapi dolgokról beszélt s a férfi immel-ammal felelt neki. Nem tudtak bele jönni a hangba, mely két barátságos idegen között olyan természetes. A lelkük visszakalandozott a multba, a kerti eperfa alá, ahol annyi forró csókot váltottak.

Végre kitört az indulat a férfiből:

— Szeret-e még? kérdezte suttogva.

— S megragadta a kezét. Az asszony rémülten riadt vissza és nem tudott felelni. Könyörgött alá a szeméből. Hatalmában volt régi szerelmesének.

— Hát nem feledtél! Ujjongott a férfi s a reszkető fehér kezét forró csókokkal halmozta el.

S az asszony túrte, nem tudott elmentallani.

S amikor a férfi melléje űlt, átölelte két erős karjával, forró arczával ajka felé hajolt, hogy izzó, bűnös, karhozatós csókot nyomjon rá, felsóhajtott az asszony:

— A férjem . . .

Simándy Gaspar ettől a szótól hirtelen kijózanodott. A lelkével szerette ezt a nőt, az első, az igazi, szívi szerelemmel; nem birni akarta őt — szeretni.

En észbe ötlött, hogy szerelmének tárgyat bírta egy ember, a »férjem.«

Nem ez, nem ez az, akit ő szeretett, az egy másik asszony, akit ő nem ért, aki őt nem érti.

Hevülete elszállt. Józan lett megint és szomorú.

Nem csókolta meg az asszonyt, hanem visszautat a helyére. És aztán alig beszéltek másvalamit az úton.

A harmadik állomásnál kiszállt az asszony. Némán kezét fogták, gyorsan és nyugodtan búcsúztak. A férfi megkönnyebbulten lélekzett fel, mikor a fiatal asszony erőteljes alakja eltűnt a pályaudvar kapuján. Visszahanyatlott a bórpanlagra és kescervesen zokogott:

— Vége! Mindörökre vége!

Szombatos Elemér.

Igy vagyunk a kisiparral is, melyre az önálló törvényhatósági jogú városok kongresszusa szintén figyelmet fordított és méltán, mert ami az emberi szervezetben a vér, az a városokban az ipar, mely nélkül városi életről és fejlődésről nem is beszélhetünk. Igaz, hogy a gyárpar, kizárólag városi szempontból még jobb, de valamint a nagy természetben, úgy városaink fejlődésében sem lehet ugrás. És éppen a gyárparra való fokozatos átmenet érdekében van szükségünk a kisipar erőteljes felkarolására. Annnyival inkább, mert városainkhoz magasabb nemzeti szempontok is fűződnek, melyek azt követelik, hogy a kisipar révén keletkező hazafias polgári elem szaporodásáról és jólétéről gondoskodjunk. Erre int nemcsak a régi államfentartó köznemesség porladozása, hanem a munkásosztályunkon elhatalmasodó nemzet. szocializmus is, melynek a gyárparral csak tenyészfészkei szaporodnak, míg kisiparosaink gondozásában a szükséges ellensúly biztosítékait találjuk föl.

Ezért örövendünk, hogy a városok a kisiparral kapcsolatban a szociális mozgalom a k a t i s programjukba vették. Lát-szik, hogy ez mindinkább foglalkoztatja a városok közigazgatását és igazat kell adnunk az országos gyűlésükön felszólalt nagyváradi főkapitánynak, aki azt mondta, hogy a kisipar legnagyobb veszedelem a szocializmusnak abban az irányban van, mely a lelkiismeretlen külső igazgatások nyomán munkásaink között felburjánzott. Mert a szocializmus törvényes korlátok között s humánus elvek szerint kezelve, annyira jogosult s épp az ipar érdekében annyira felkarolandó, hogy azt nálunk az állam is miveli, mikor munkásjóléti intézményeket alkot és tökéletesít. De a túlzások, kinövés és erőszakosságok, mint mindenben, itt is a helyes célokkal ellenkező eredményekre vezetnek, miknek megakadályozását, igen helyesen, a kormány minden külső befolyás, így a városok elhatározott fejszólalása nélkül is elhatározta már.

Nem kevésbé fontos az a l l a m i s e g é l y kérdése is, mely alatt a városok egyformán azt értik, hogy az adminisztráció végzéseért állami hozzájárulásban részesíttessenek. A városok a saját választott és fizetett tisztviselőkkel épp úgy végzik az állami közigazgatási teendőket, mint a megyei tisztviselők. Az állam még is csak a megyéket dotálja, a városokat nem. Ezért közvetett uton, a fogyasztási adók kezelésének visszaadásával akar segíteni ezen az igaztalanságon. A városok ezt is szívesen veszik, bár ezzel még nincs egyensúlyba hozva a mérleg, mert hiszen az ilyen segély tetemes részét ezen adók kezelése emésztí fel.

Födolog, hogy a segély, bármilyen természetű legyen is, gyorsan érkezzék, mert városaink általában igen terhes viszonyok közt élnek, a kulturális és nemzeti igények pedig folyton emelkednek velük szemben. Kétség-telen ugyanis, hogy a sokszor hangoztatott nagyar nemzeti állam épületének anyagát előbb-utóbb csakis városaink szolgáltatják, mert a szükséges nemzeti szellemi, anyagi és

társadalmi feltételeket csak tőlük várhatjuk. Abba a helyzetbe kell tehát hoznunk a városainkat, hogy e feltételeket előállíthassák.

A vetés.

Az utóbbi hetekben mind sürűbben hangzott országszerte a rémhir, hogy a nagy szárazság tönkretette a gazda idei reményét hogy nem lesz búzatermés és főleg a tulajdonképeni búzatermő részekből, az Alföld-ről, Bácskából és Bánáthól jöttek egyre a vészhirek, a melyek élénk visszhangot keltettek a börtén. A rossz termés hírének következtében nap nap után emelkedett a gabona ára, a mi nagyon csekély vigasztalás akkor, ha nincs termés. Mindenki nagyon várta már a földmivelségi miniszter jelentését a vetésről, mely a napokban végre megjelent. A jelentés június 1-ig terjed és azt mondja, hogy bár újabb visszacsés tapasztalható, még nem egészen reménytelen az állapot és ha némileg jobbra fordul az idő, vagyis ha a száritó szél helyett esőt kapunk még javulhat a helyzet, bár arról már le kell mondanunk, hogy országos jó termésünk lehet. A búza termését a miniszteri jelentés a tavalyinak 76 százalékára becsüli, a mi, ha a tavalyi termet kerek 45 millió méter mázsára tesszük, az idén körülbelül 37.23 millió métermázsának felel meg. A szárazságot megsíneltette a többi gabonanem és vetemény is és talán egyike a legnagyobb bajoknak, hogy a kukorica az ország legnagyobb részében hiányoson, vagy egyáltalán nem kelet. A kukorica a szegényebb népnél pótolja a búza-, vagy rozsízstet; né- tehát se búza se kukorica nem terem, az mindenesetre igen nagy baj. De veszélyeztetni a rossz kukorica termés a sertésüzletet is és meg fogja drágítani a sertésűzletet. Egyáltalán azt hisszük, hogy az eső, ha hamarosan elkövetkezik, a gabonának már nem használna, de lehetővé tenné, hogy a kukorica, burgonya és egyéb vetemények még jó termet adnának, a mi legalább részben pótolná azt a veszteséget, mely a búzatermést érte. A földmivelségi miniszter jelentése június 1-ről a következő:

A mult hónap közepén kiadott jelentés, habár a már beállott károsodások hatása alatt, mégis a várva-várt jobb idő és kilátások reményében jelezte a mezőgazdasági állapotot. Az azóta letelt idő alig részben váltotta be a reményeket s az eredmény, melyet megfigyelésünk nyújt, újabb visszaesésről ad számot. Nem reménytelen azonban most sem egészen az állapot s ha némileg jobbra fordul az idő, biztatást is foglal még magában, bár csekélyebbet, mint kívánatos; de az oly alapos reményekre jogosított tavasz kelmet váltott be ígéréteiből s országos jó termés kilátásáról már le kell mondanunk. A panasz országos átlagban és hangsúlyosabban az eddigieknél, újból a szárazság ellen irányul, mely egyes vidékek, de talán inkább egyes helyek. kivételével, a hol az idején megjött eső javított a helyzetet, a következetes gátló és pusztító hatásával elmaradt, rosszul fejlődő s néhol silány vetéseket teremtett. A rozsdá ellen felmerült panasz sem halgatott el, azonban a bajok kisebbikévé vált az esőhiánnyal szemben, a jégeső okozta károk pedig, éppen harmadszorban tesznek csak, s így is csupán helyenkint számot. A szárazságról szóló nagy panaszból imitt-amott biztat az esőt kapott körzet reménye és a sujított vidékek átlagából a Duna bal és Duna jobb partja nyújt pihenőt és némileg megnyugató képet. Összegezve a mult hetek időjárását, az az országos átlagban száraz, meleg s még hozzá

száritó szeles volt és csak május hónap utolsó hetében jutott némely vidéknek áldásos eső.

A vetés fejlődési állapota a hosszantartó szárazság következtében és mert a bűzában a rozsdá is igen nagy mértékben elterjedt, általában nem kielégítő, sőt számos vármegyében, illetve járásban igen gyenge, minél fogva szemben a mult évvel, a várható termés eredmények jóval kedvezőtlenebb kilátást nyujtanak nemcsak őszi gabonafélékből hanem a tavaszi kalászosokból is, a mely utóbbiak néhol alig fejlődtek annyira, hogy a földet betakarják volna. A búzán most már az eső nem sokat használván, e terményágnál erősebb javulás már alig várható s az eső már csak a tavaszik előnyéhez eshetik. A statisztikai hivatal 1903-dik évi összeírása alapján be volt vetve búza 6,031,546 kat. hold, rozs 1,979,351 kat. hold, árpa 1,817,128 kat. hold, zab 1,787,809 kat. hold.

Az őszi búza a májusi kevésbé kiadó és egyes vidékeken kimaradt esőzések hatása alatt szórványosan valamennyire javult ugyan, mindazáltal, különösen az, Alföld sík részeiben, ma is visszamaradt, úgy hogy általában csak kisközét termést ígér. Aránylag vége még a legjelképítőbbben áll a Tisza jobbpartján, a Duna balpartján, továbbá a királyhágóntúli vármegyékben és a Duna jobbpartján, a hol a mult évi terméshez viszonyítva, a jelenlegi kilátások 8—90 százalék között ingadoznak, bárha a rozsdá itt épp úgy, mint az ország más részeiben is elterjedt, ma még a levélzetten, a honnan azonban szórványosan átment a búza szárára, sőt a virágzásban levő kalaszokra is.

Igen gyöngye, ritka, alacsony és kis kalászu a vetés az Alföldön, ahol szemben a mult évvel, 67—77 százaléknyi termés kilátások vannak. Mind e behatások mérlegelése alatt az idei búzatermésünk a mult évéhez viszonyítva körülbelül huszonegy százaléknyi visszaszűnt mutat, a mi azonban a szárazság további folytatása és a kiszámíthatatlan rozsdá terjedése folytán okozando károkat valószínűleg és annak arányában fokozódni fog. A június 1-re vonatkozó termés-becslés viszonyítva a tavalyi termés eredményéhez mintegy hetvenhat százaléknak felel meg. A kedvezőtlen tavaszi időjárás miatt nemcsak őszi szemes búzában, hanem szemalában is igen gyöngye lesz az eredmény, mert az őszi vetés, jóformán az országnak több mint fele részében ritka és szalmára nézve alacsony, azonfelül mert a szalma levélzetét is a rozsdá már erősen pusztítja. A tavaszi búza fejlődése is gyöngyebb a normálisnál, bárha ez még sokat javulhatna bő eső hatása miatt.

Az őszi rozs és kétszeres vetés, amennyiben ma már megállapítható, a búzánál jobban tűrte és viselte eddig a közel két hónapig tartó szárazságot. Mindamellett a tavalyi állapottal szemben a rozs terméskilátások, egyes vidékektől eltérve, szintén kedvezőlenebbek, a mennyiben országos átlagban körülbelül tíz százaléknál kevesebb termet várunk. Hasonlóan a buzához, a rozs is eléggé ritka, de legalább többnyire szép nagy kalásza van és a virágzás idejében, bár néhol a szél okozott némi kárt, nem érte kőd és érzékenyebben der sem, úgy, hogy a rozs szem fejlődése eléggé kedvezőnek minősíthető.

Az őszi árpa meglehetősen ugyan, de azért ezen is nagyon meglátszik az eső hiánya, vékony és alacsony száru és kalásza is apróbbak, mint rendszeren. A tavaszi árpa a hosszantartó szárazság nagyon sok helyen jóformán kelésének első időszakától gyöttri és e miatt sok a gyöngye, csenevész, fejletlen apró árpa, a mely már csak igen jó időjárásban volna képes annyira javulni, hogy

A TAVASZI ÉS NYÁRI
idényre selyemkelme,
bársony, csipke és
szalag szükségleteit
v á s á r o l j a

Szenásy Hoffmann és Társa
selyemruházában
Budapest, IV., Bécsi-utca 4. szám.

A legnagyobb választék mindenféle selyem-
árúknak. Az idény összes újdonságai folyton
raktáron vannak. Szabott árak, túlkövetelés
kizárva. Minták vidékre kívánatra bérmentve
küldetnek.

országban is közepes termésátlagot nyújthatna. A hol a száraz időjárás mégis időközönként csapadékos idő váltotta föl: ott meglehetősen jól, sőt néhol kielégítően fejlődik, és bár a rozsa az arban is több helyen föllépett, ennek ellenére közepes eredménnyel bízhat. A legkedvezőbb időjárás következtében jobban fejlődött árpa nagyobbára már kalászt is hánnya. Országos átlagban az árpa reménybeli terméskültsége 76 5 százalék.

A zabot is nagyon erősen megviselte a száraz, meleg és széles időjárás; vannak ugyan egyes kivételes helyek, illetve vármegyék, ahol még a terméskültségek tühetőek és részben kielégítőek, de ezek a helyek igen kis részét teszik az ország területnek: ennél fogva országos átlagban a terméskültségek, mivel a vetések nagyobbára gyöngék, aprók, ritkák és már sárgulni kezdenek, csak gyöngé közcsepességnek jelezhetőek. Országos átlagban szintén június hónap elején és szemben a múlt évi végleges eredménnyel, a remélhető termés 74 százalékra becsültetett.

Az őszi repce vetés meglehetősen jól telt és bár a kellő nedvesség hiánya ennél is kiűnt, mégis meglehetősen a terméskültségek, különösen a nyugati vármegyékben. A repce aratása megindult, sőt néhol már le is aratták.

A tengeri csak a Duna jobb- és részben balpartjának vidékén kelt jól ki és fejlődött annyira, hogy megkapálhatták. Az ország többi vidékén a talaj száraz állapota miatt nagyobbára hiányosan, vagy még nem kelt ki, alig kapálható és helyenkint másodszor vetik, mert az első vetésű mag a földben megromlott, vagy alban szárazon fekszik.

A burgonya többnyire jól kelt, de fejlődésében nagy különözetekeket mutat. Míg a korai fajtát részben már feltöltögték, addig a késői fajok kapálása alig volt helyenkint még megkezdhető. Szórványosan virágozni kezd s általában esőt kíván.

A dohány-palánta kiültetését a száraz időjárás nagyon nehezítette és több helyütt öntözést tett szükségessé. A kiültetett palánták, a hol elég esőt kaptak, jól megeredtek, de sok helyen másodszori, sőt harmadszori pótlást kívánnak, és az eső hiánya miatt sárga, csevényes kinézésűek. Szórványosan a pajor karosítja.

A kender és len korai vetése az ország több vidékén jól áll, bár a szárazság miatt többnyire alacsony növésű. A késői vetés hiányosan kelt.

A kukorépa és takarmányrépa a száraz időjárásban kevés helyen tartja jól magát. Többnyire hiányosan keltek, foltosak és növényekben elmaradtak.

Ujdonságok

Szentes, 1904 június 12.

— Személyi hír. Csató Zsigmond dr. főispán Szegedre utazott, hogy ott Tisza Lajos gróf szobrának mai leleplező-ünnepségén résztvegyen. A szobor leleplezésénél Szegeden időzik Tisza István gróf miniszterelnök is és valószínű, hogy a miniszterelnöknél ez alkalommal az összes szomszédos törvényhatóságok főispánjai tisztelegni fognak.

— Emlékeztető. Szentes város képviselő-testülete, mint tisztújító szék f. hó 13-án, holnap délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozó teremben, az uredésben levő ügyészi és menházgondnoki állás betöltésére.

— A gazdák és aratómunkások figyelmébe. Közlödmásu, hogy a munkaadó gazda és aratómunkások között felmerült vitás esetekben a közigazgatási hatóság csak azon esetben nyújt hatósági támogatást, segédkeztetést, oltalmat, ha az aratómunkások szerződés hatóság előtt kötöttet, illetve hitelesített; érdekében áll tehát úgy a gazda-közönségnek mint a munkásoknak, hogy szerződéseiket a hatóságnál kössék meg, vagy ott hitelesítsék.

E helyütt is különösen felhívjuk a gazdák-zönség és aratómunkások figyelmét arra, hogy szerződéseik megkötését ne halasszák az aratás megelőző utolsó napokra, mivel akkor már a tömeges jelentkezések miatt esetleg napokig kell a feleknek várakozniuk. Igyekezzenek tehát szerződéseik megkötését végti már most naponta a hivatalos órák alatt a közigazgatási jegyzői hivatalban (vármegeház) jelentkezni.

— Közigazgatási bizottság. Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én, kedden délelőtt 10 órakor tartja e havi rendes ülését, a vármegeház kistermében.

— Kistéleki iskolások a pusztaszeri Árpádszobornál. Folyó hó 8-án Tomkó József, a kistéleki állami iskolák igazgatója, az ottani felsőbb elemi iskolai osztályok 214 növendékét kivizette Pusztaszerre, az ottani Árpádszoborhoz. Három órai gyaloglással érkeztek ki a kis zárandokok a szoborhoz, ahol a Himnusz elenékésével kezdődött az ünnepélyük, melynek rendjén a nevezett igazgató tanító meöltta a szobor jelentőségét és Árpád fejedelem honalapít érdemeit, mire a gyermekek koszorút helyeztek a szobor talapzatára. Ez után a gyermekek szavaltak s közben hazafias dalokkal élénkítették az ünnepélyt, mely a Szózat elenékésével ért véget. Rövid pihenő után válogatott gyermekjátékokkal mulattatta az igazgató az iskolásokat egészen délután öt óráig, amikor újból szavaltak és daloltak s aztán indultak hazafelé. Haza érkezésükkor a község végén a szülők nagy tömege és a magyar banda várta a kis kirándulókat, kiket nagy örömmel kísértek el az iskola udvarára, ahol az igazgató életésével oszlottak aztan szét.

— Gyűlések az ármentesítő társulatnál.

A körs tiszta-marosi ármentesítő társulat — mint értesülünk — f. hó 28-án közgyűlést, ezt megelőzőleg, f. hó 28-án pedig központi választmányi ülését tart Hódmező-Vasárhelyen, az ottani városház nagytermében. A társulat e közgyűlésen tárgyalni fogják Vásarhely új csatornázási tervét is.

— Néppünnyél és hangverseny. A református kör néppünnyéje és hangversenye iránt nagy, széleskörű érdeklődés mutatkozik varoszerint. A néppünnyé ma délután lesz, ha azonban azt esetleg kedvezőtlen idő miatt megtartani nem lehetne is, az esti hangverseny és zártkörű tanulmányosát a színházteremben mindenestre megtartják. A rendezőség ezúton is felkéri mindazon hölgyeket, akik a délutáni néppünnyére étel és italneműt felajánlottak, hogy ezeket a tárgyakat délután 2—3 óra közt küldjék le a népkertbe; akikkel pedig az aláírási ívvel eljáró köri szolgálja nem jelent volna meg, azok adományait szintén a fent kettő időben szíveskedjenek a rendezőbizottság kezébe juttatni. Az esti hangverseny — értesülésünk szerint — várakozáson fölül jó sikerűnek ígérkezik, ami már az előre váltott belépőjegyek nagy számából is kitetszik. Különös érdekessége lesz az esti hangversenynek, hogy a Csörgő Lajos által tarogatót előadandó zeneművek eddig még nem jelentek meg zeneműkereskedésben, ez alkalommal kerülnek bemutatásra és eddig csak kéziratban vannak meg. Zeneértők, akik már e zeneműveket hallottak, elragadtatással beszének ezekről a kuruzsnótákról, melyek dallamainak szerzője Bartók János földink, a jeles zongoratanár.

— Halálozás. Budapestről kapott gyászfeltételek tudatja felünk, hogy ott Molnár Ede, a Hazai Villamosági Részvénytársaság központi irodafőnöke, f. hó 9-én meghalt. A boldogultat városunkban is széles körben ismerték és itteni konkláviás munkásságával általános rokonszenvet és elismerést vitt ki magának. Temetése f. hó 10-én délután volt Budapestben és elhunytáról a részvénytársaság igazgatósága a következő gyászejelentést adta ki:

»A Hazai Villamosági Részvénytársaság igazgatósága mély fájdalommal jelenti, hogy budapesti központi irodafőnöke: Molnár Ede jobbírre szenderült. Benne a rész-

vénytársaság érdemdús és hő főmunkatársát, a tisztviselő kedves kartársat gyászolnak. Temetése holnap (pénteken) délután lesz. Emlékét kegyelettel őrizzük!»

— Meteor az időjárásról. Meteor legutóbb a következőket írja az időjárásról: A május 29—30-ki csomópont meghozta az esőt, viharos időváltozásokat, amit követeleg hosszabb időköz jött csomópontos nap nélkül, amennyiben csak június 4-én volt újabb csomópont és pedig a bolygók részéről hívósebb, mely általában esős jellegűnek volt jelzeve. Ezt megelőzőleg 2-án is borús volt az ég, lehült a hőmérséklet és kevés eső is szemetelt. De 3-án újra kiderült az ég és melegen sütött a nap. Ezt a napot megelőzőleg egy erősen fátylas fölt keletkezett a napon, mely egy nap alatt szétszóródott, tehát kitöréseket hozott, mit követőleg 4-én ismét kitörés volt; így a lehülés és eső vissza lett szorítva, bár helylyel-közrel zivatar és jégeső mégis volt. E visszaszorítás 7-től—9-ig tartott, amikor lehülés folytán vagy csendes, vagy erős felmelegedés után zivataros esőt kapunk, a visszaszorított csapadék tehát nagyobb mértékben fog jelentkezni, miert is a korábbi prognózisban néhány nappal eltolatik. Június még hatralelev csomópontjai 12—13 17—19—20 és 27-re esnek, melyek közül az első erős csapadékos időjárás hoz.

— Hósködés. Nagytermetű legény híreben áll Dorozsán Szabó Antal, aki még a rendőriktől sem szokott megijedni. Ezt be is bizonyította a f. évi február havába, mikor a Miskolczi-féle korbácmában megbicskázta Magi Miklós és Szalai József központi rendőröket. A hósködő legényt ezért a szegedi büntetőbíróóság elé állították, ahol is, hatóság elleni erőszak miatt két hónapig fogházra ítélték el.

— Dodósok majálisa. A központi városi ovoda vezetője f. hó 15-én, szerdán délután 3 órakor, a túl a kurcazi népkertben, a vezetése alá adott kicsinyek gyönyörűségére, majális rendez, melyre az érdeklődő szülei és gyermekbarátokait ezúton is meghívja. Kedvezőtlen idő esetén a majális másnap, vagyis f. hó 16-án tartják meg.

— Új tizkoronás bankjegy. A jövő év tavaszán új tizkoronás bankjegy kerül forgalomba. Az új bankjegyek már készülnek és hogy tavaszán előbb nem kerülhetnek forgalomba, annak első sorban az az oka, hogy nagy mennyiségre van belőlük szükség és hogy nagy tartalék készletet kell belőlük tartani. A nyomtatás ennél fogva hosszabb időt vesz igénybe. A mostani tiz koronás bankjegyekből 1903. december 31-én 15 819.969 darab volt forgalomban 153.199.690 korona értékben. A tizkoronás bankjegyből, mivel sokat forog, nagyobb készletet kell tartani az elhasznált és forgalomból kivont darabok pótlására, mint más papirpénzből; hónaponként ezrethétszáz csomag kell erre a célra és minden csomagban ezer darab van. A tiz koronás papirpénz előállítására körülbelül darabonként 4 fillér. A nagyobb papirpénz természetesen több-be kerülnek, az ezer koronás például darabonként kilenc fillérbe.

— Jótékonyaság. Vigh Mihály, a város szegényemédkház h. gondnoka arról értesít bennünket, hogy Petrovsky Józsefné úrnő f. hó 6-án négy kenyert, Vecseri János gazdálkodó pedig f. hó 9-én 10 kilogram marhartóst küldött a menédkházban ápoltaknak. Ezen jótékony adományokért, a szegények nevében is hálás köszönetet nyújtja a gondnok a kegyes jótévedőknek.

— A magyar-amerikai hajózárat. A Fiuméből induló hajók pompás berendezést az ellátás és az utasokkal való bánásmódóságát bizonyítja az a nyilatkozat, amelyet

az »Ultonia« hajón utazó kivándorlók a közetkezképen állítottak ki: »Nyilatkozat. Mi aláírtuk ezenél kijelentjük, hogy a Chief steward Mr. Green, valamint Wilson úr, az Ultonia személyszállító hajó harmadik osztályú főpincze e és az ő vezetése folytán a harmadik osztályú kiszolgáló személyzet, utazásunk alatt tett kiszolgálásukért teljes és őszinte megelégedésünket minden tekintetben kiérdemelték. Ezen aláírást és nyilatkozatot szívesen megadjuk. Az Atlanti Óceánban, az »Ultonia« hajón 1904. május hó 19-én. Ez az elismerő nyilatkozat 200 aláírással ellátva érkezett be a Központi Menetjegyiroda igazgatóságához Fiuméből legközelebb, június 14-én ismét az Ultonia, június 28-án pedig a Slavonia indul New-Yorkba. A jegy árában bent foglaltatik két napi ellátás már Fiumében és teljes ellátás a hajón. Dítalan felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad a Központi Menetjegyiroda képviselője: Sigi Henrik Aradon.

— Női kézimunka tanítás. Seres Lajosné úrnő, mint az előző évben, az idén is tart az iskolai szünidő alatt női kézimunka tanfolyamot a lakásán, serdültebb és kisebb leánygyermekeknek. A nevezett úrnő erre vonatkozó, lapunk mai számában levő hírdetésére felhívjuk az érdeklődő szülők saives figyelmét.

tattak, a szegedi iparkamara és a szegedi iparpestület kiküldöttéi folyó hó 19-én Csongrádról jövet körünkbe érkeznek, hogy a nyugdíjintézet áldásai a szentesi iparosokat élő szóval is megismertessék és őket a belépésre buzdítsák.

A szentesi iparpestület elnöksége ez után hívja fel az iparosokat, hogy t. évi június hó 19-én (Vasárnap) délután 2 órakor, az iparpestület székházánál tartandó értekezleten, a saját jól felfogott érdekében minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Iskolai értesítés.

A helybeli állami főgymnasiumban az 1903—4 tanévi osztályvizsgálatok a következők sorrendben fogtak megtartatni.

Jun. 15-én d. e. az I. oszt. földrajz és természetrajzból.	magyar és latin nyelvből.
.. .. . a II. ..	földrajz és rajzoló geometriából.
.. .. . a III. ..	rajz, geometria és történelemből.
.. .. . a IV. ..	magyar, latin és német nyelvből.
.. .. . d. u. az V. ..	termrajz, mennyiségtanból.
.. .. . a VI. ..	ném. magy. görög. görög pótló iról.
.. .. . a VII. ..	magyar és latin nyelvből.
Jun. 16-án d. e. az I. ..	mennyiségtan és földrajzból.
.. .. . a II. ..	magy. lat. és német nyelvből.
.. .. . a III. ..	magy. lat. és német nyelvből.
.. .. . a IV. ..	a francia nyelvből.
.. .. . d. u. 2 órakor	a gyorsírásból.
.. .. . 3 órakor	énekből és egészségtanból.
.. .. . 4 órakor	természetrajz és mennyiségtanból.
Jun. 17-én d. e. az V. oszt.	magy. lat. és német nyelvből.
.. .. . a VI. ..	mennyis. történelemből.
.. .. . a VII. ..	rajz, geom. és mennyiség. term. és rajz. geometriából.
.. .. . d. u. az I. ..	mennyiség. és történelem.
.. .. . a II. ..	mennyiség. és termrajz.
.. .. . a III. ..	gör. gör. pótló iról. történelemből.
.. .. . a IV. ..	tört. gör. gör. pótló iród.
Jun. 18-án d. e. az V. oszt.	latin nyelv. természettanból.
.. .. . a VI. ..	latin nyelv. természettanból.
.. .. . a VII. ..	latin nyelv. természettanból.
Jun. 19-én d. u. 3 órakor az I—II. oszt. tornaversenye.	.. .. . az I—II. ..
.. .. . 4 ..	.. .. . az V—VII. ..
.. .. . 5 ..	.. .. .

Junius 20. 21. és 22-én magánvizsgálatok.
 Junius 29-én d. d. 9 órakor befejezzük az iskolaevet s kiosztjuk a tanuló ifjúságnak a bizonyítványt és értesítőt.
 E vizsgálatokra, tornaversenyre és évszázó ünnepekre az érdekl. szülők és tanügyi barátokat szívesen meghívja.
 Szentes, 1904. jun. 8.
 a főgymn. igazgatóság.

Felolsszerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**
 Társ szerkesztő: **MATEFFY LÁSZLÓ**
 Kiadótulajdonos: »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

A t. szülők figyelmébe.
 Alulírott a t. szülők tudomására hozza, hogy az iskolai szünidő beálltával — f. évi július hó 1-től kezdve, felnött leánykakat a fehér-, női-, férfi- és gyermekruhák szabására, valamint viasz-papír művirágok, himzés és más-nemű díszmunkák készítésére tanítok. Kisebb leánykákknak kőtés-, horgolás és egyéb kézimunkák készítésében alapos oktatást adok.
 A n. érd. közönség b. pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:
Seres Lajosné
 Kurcpartii útca 29.
 Egy jókarban levő kötőegyr nálam jutányos árban eladó. 1—1

Olcsó 4% kamatú
 jelzálog pénzkölcsön 15—50 évre, megfelelő törlesztéssel, a birtok háromnegyed értékéig, valamint jég, tűz- és általánybiztosításokról legolcsóbb díjtétel mellett felvilágosítással szolgál díjmentesen **Hoffmann Jakab** divatárú kereskedő Szentes, Haris-ház. — Ugyanitt kaphatók cépszó gépekhez szükséges, miniszteri körrendelet értelmében berendezett **mentő szekrények** és egyes felszerelések. 3—3

ad. 1375/1904.
Hirdetmény.
 A Petőfi-szállodában levő, ez idő szerint Gunszt Lipót utóda által bérben birt 2 üzelethelyiség az 1904. évi augusztus 1-től kezdődőleg kiadó.
 Közlebbiek megtudhatók alólírottanl.
 Szentes, 1904. június 10.
Tabajdy József
 gazd. tanácsnok.

MIT IGYUNK?
 hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer. Első-
 o o o o sorban a mohai o o o o

AGNES

FORRÁS mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz, dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légzős és húgy-szervi betegségeknek. Azért tehát

Haszználjuk a mohai Agnes-forrást, ha gyomor-, bél és lég-csőhurutlól szabadulni akarunk. Dr. Kötly.

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha májbetegségektől és sárgaságtól szabadulni akarunk. Dr. Glass.

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha a veséjait gyógyítani akarjuk. Dr. Kövör.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kőtes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Arlapot s prospektust ingyen küld a mohai Agnes-forrás kezelőse, Mohán. (Fejérm.)
Kedvelt borviz! 6—1

Főraktár Szentes és vidékére:
Ifj. Kovács Sándor és Eisler
 Lajos uraknál.

MEGHÍVÁS.
 Mínthogy a helybeli állami főgymnasium segítő egyesületének f. hó 2-ára egybehívott évi rendes közgyűlése a megjelent tagok csekély száma miatt nem volt határozatképes, a közgyűlés e hó 16-án d. e. 11 órakor a főgymnasium tanári tanácskozásában fog megtartatni, melyre a t. alapított, rendes és pártoló tagokat azon kijelentéssel hívom meg, hogy a másodsor egybehívott közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül jogérvényesen fog határozni. E közgyűlésen az előző meghívásban kitűzött ügyek kerülnek tárgyalásra.
 Szentes, 1904. június 8.
BALAZSOVITS NORBERT,
 egyes. elnök.

Felhívás az iparosokhoz.
 A Szegeden létesítendő kerületi iparos nyugdíjintézet ügyében, melynek miniszteri leg jóváhagyott alapszabályai czelött két évvel a szentesi iparosok között is kioz-

Ne vegyen senki hangszert
 mig **Reményi Mihály** műhangszerész cs. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar királyi zene-akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király u. 44/II.

K A V É	Kilója	
	Korona	Feljebb
Reklám kávé Santos faj, tiszta	1.80	
Cappellor háztartási kávé, tiszta ind	2.—	
Jumalka nagyszemű világos	2.20	
Domingó elsőjő jó kávé, Jáva faj	2.40	
Seylon Salvador Cuba faj	2.69	
Jáva kávé liberában óriás nagy	2.40	
Legf. Malabár vagy Martinik	2.80	
Legfinomabb és nagyszemű Guba	3.20/6l	
gortoloo, Mocoa vagy arany Jáva	3.60-ig	
Syngnykávé minden faj	2.40/6l	
	3.60-ig	

Biztos keresetet nyújtunk minden állású egyéneknek, sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. Nem részlet-üzet. Ajánlatok intézendők »Sorsjegy letéti bank«-hoz, Budapest, VIII. József-körút 16.

Megjelent. Első legnagyobb magán tanulási tankönyv, 350 oldal, 410 rajzzal, fűzve 10 korona, kötve 12 korona, férfi és női szabás részére. Fehérmű szakkönyv ára 1 korona. Szabástantrányokat elfogadok. Mehr Sámuel, okl. mészahástanító. Budapest, VII. Kazinczy-utca 36/H.

4 és fél kilós csomagokban, ha többféle is, bérmentve küldünk bárhová, postadíjért számítunk 42 és 74 fillért csomagoként. Csomagolás, szállítólevelet nem számítunk.
 Minden vevőnk ajándékba kap egy hozzáknak beklüendő bármily kis fénykép után **életnagyságú fényképet** és csak a díszes blockirozott papir keretért és vámrét számítunk 3 koronát. A kép hasonlatossága és művészi kiviteléért minden irányban keszeskedünk. **Centinálál kávéimpert társaság.** Budapest, V. Lipót-körút 13.

Szerezők és bádogosok figyelmébe!
 Augenstein Hugó, Budapest, VII. Wesselenyi-u. 11/a. Mindennemű ivlmpák és csillárok és az összes világitási felszerelési anyagok raktáron. Különféle sárga- és vörösréz asztali lámpák. Pragan Alvia fémmérőgára. Bécs—Budapest. Specialista világitási cikkekben.

Minden vető jogonra van az ártól (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) Camis és Stock Barcolában, Triest mellett ajánlja belföldi

GYÓGY COGNAC-JÁT

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

Egy palack 5 kor. fél palack 2 kor. 60 fillér.
10 palack rendelésénél 10% árengedmény.

Egyedüli elárúsító Szentesen **Szépe Károly** fűszerkereskedő. 52-48

Minden vető jogonra van az ártól (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Valódi borpárolat.

Valódi borpárolat.

Brázay-féle

SÓSBORSZESZ.

A BRÁZAY-féle

sósborszesz megbecsülhetetlen mint erősítőszert gyermeknek, gyenge vagy idősebb embereknek.

4-2

50 évi siker!

Eszéki
ARCZKENŐCS
és eszéki
SZALVATOR SZAPPAN

eltávolítja a szepőt, májtoltot és a bőr összes tisztátalanságát

Valódi csakis a
DIENES J. C. „SZALVATOR”
gyógytárából
ESZÉKEV FELSŐVÁROS

1 tégely eszéki arczenőcs ára : 70 fill. és 1 kor 1 db. Szalvator-szappan " 1 korona
1 tégely kézi paszta " 1 " 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71.012 számú B. rendeletnek.

10-5

Főraktár BUDAPESTEN:

TÖRÖK JOZSEF
gyógyyszerész

V. Király-utca 12 és Andrássy-út 29.

Legnagyobb nyeresemény esetleg
600000 márka

Szerencse jelentés!

A nyereseményekért az állam szavato!

Első húzás június 16-án

Meghívás a Hamburg állam által biztosított

nagy pénzsorsjáték nyeresemény esélyeiben való részvételre, amelynek **9 millió 385.660 márkát okvetlenül nyerni kell.**

Ez előnyös pénzsorsjáték főnyereseményei a következők: a lehető legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben **600000 márka.**

1 jutalom	a 300000 márka	4	»	30000	márka
1	» 200000	4	»	20000	»
1	» 50000	3	»	15000	»
1	» 45000	16	»	10000	»
2	» 40000	31	»	5000	»
1	» 35000	100	»	3000	»
1	» 30000	128	»	2000	»
1 nyeresemény	» 100000	515	»	1000	»
1	» 60000	686	»	300	»
1	» 50000	164	»	200	»
1	» 40000		»		»

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 96000 sorsjegyből áll, melyekre 46530 nyeresemény és 8 jutalom esik, úgy, hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

A legmagasabb nyeresemény az I. osztályban, a legszerencsésebb esetben 500000 márka, mely a II. osztályban 55000, a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, a V.-ikben 75000 a VI.-ikben 80000 és a VII.-ikben 600000 márka.

Az első oszt.-ra, melynek húzása hatóságilag 1904 jun. 16-ra van megállapítva, a sorsjegy ára : **Egész eredeti sorsjegy csak 6 márka = 7 korona. Fél sorsjegy csak 3 márka = 3.50 korona. Negyed sorsjegy csak 1.50 márka = 1.75 korona.**

A következő osztályok betétei, valamint a pontos nyereseményjegyzék az állami címerrel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tőlem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyereseménypénzek kifizetését és szétküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek. 16-15

A húzások közelegre folytatán forduljon tehát megrendelésével azonnal, de legkésőbb

tolyó évi június 16-ig bizalommal
Heckscher Samuel sen. banküzletéhez, Hamburgban.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszert, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte írnak, ingyen kapnak egy próbasomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csodagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik jükkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszert magyarázó könyveskével díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki jükkori kicsapongások folytán nemi bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak csudás és eredményesül gyógyítja meg az évek óta állandón betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak az alant jelzett címen a „State Medical Institute”-nak, honnan a próbasomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyökkezeltetésű végeit otthonukat el nem hagyhatják. A próbasomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e hatalmas betegségek-ből otthon is kigyógyítani. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkréció mellett díjtalanul elküldik neki a próbasomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden levél portómentesen küldendő.

Czegledi Fülöp

I. t. 635. számú háza eladó, esetleg 3 lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt kiadó; — ugyanott egy nagy verem-jég eladó. Ertekezhetni a polgári olvasó körben I. t. 178. sz. alatt a tulajdonossal.

Olaszról
Lebilismeréseség!

Saját érdekében
hirdesszen kiárólag

LÉOPOLD GYÜLÉ

Hirdetési irodák: Albert,
Budapest, Erzsébet-körút 66.

Szavatoltatlag
Pártosság!

CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú népes térségi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás évszanyis-
uzsodákkal, téli- és kádfürdővel.

200 kényelmes lakosztályával.

Prospektus kérésre
ingyen és bérmentve

GRÉMG-2 KOR.
KORONA-
GÖGYZERTÁR
BUDAPESTI LEHÍR-
S-ROVÁNYOS TÖRVE.

GREGM-2 KOR.
KORONA-
GÖGYZERTÁR
BUDAPESTI LEHÍR-
S-ROVÁNYOS TÖRVE.

KÖZVEVNY ES CSÜZ ELLEN-LEGSIKERESEBB
A KRIEGNER-FÉLE

REPARATOR

1 Öveg 2 Korona, kis Öveg 1 Kor.
Főrtkár: KORONA-GYÖGYSZERTÁR, Budapest, CsMe-tár.

RIVÁLO SZERENŐSÉI
• ELŐZÁRÓKÉPES •

BZERENŐSÉ-NAPTÁR
INGYEN ELSŐMAGYVÉSI

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

50.000 szolgálg, 60.000 ezer. — Nyeremények összegsége 14.489.000 korona.

A Kisbirtokosok
Országos Földhitelemintézte

BUDAPEST, V. GEZA-UTCA 6.

200 birtoklól kezdve ad felvételre első
osztályú hitelemmel, melynek feltételei:

10% kamattal 10 évre
20% kamattal 15 évre
30% kamattal 20 évre
40% kamattal 25 évre
50% kamattal 30 évre

Előzetes igazolás a földtulaj-
díjmentesítés ad.

PLATSCHEK MILÁNOS

FÉRFI- és GYERMEK-táruhá áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károlyi-körút)

HÔTEL PARIS SZAJLODA

vezető: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 29. SZ.

100 szoba 220 K-fő feljebb kiszolgálással és villany-
lágytással együtt. Fürdő, elegáns kártyaaszt, étterem és
szórakozások a házban. Vilamos vasúti megállóhely és
összes pályaudvarok és hajók felé.

Vidékek kedvenc tájékozódó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrássy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi ószi borok és
a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedülálló kímélete.

REMINGTON

LEGTÖKÉLETÉSEBB ÍRÓGÉP

ÚJ MÓDELLJE
megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST,
ANDRÁSSY-ÚT 12.

FELMUNKÁLTATLAN

Tomingene

HAJFESTŐ-SZÉRREL

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legújabb gyógymód: szilva, szilva, gyomor-
lágy és máj-, szívbetegsége, elcsúsztatott szilva,
szilva meggyezés és egyedül kímélete.

D. KOVÁCS J. főorvos orvosa
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 12. SZ. 1. EM.

KRIEGNER-FÉLE

LEGKÉPVELETÉSEBB
ÁRCSIZÍTÓ-ÉS
SZÉPÍTŐ SZEREK:

Asz egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-Méle valódi angol
mely azonnal elvitelül minden szepít, márfótot, pattanást, mál-
csert stb. és az arcnak bőségség, fiataloság kölcsönöz.
Hőlygszósé megőrzésének

Egy Öveg ára 2.- K. hozzá együtt-csappas 1.- K. pudor 2.- K.

Postal utalással azonos.
Főosztályok: Balassa Kornél győgszertára:
Budapest — Erzsébetfalva.

Főszékhely: Budapest

Versenysen
kiváló ószi ártal

Elsőrangú angol és francia
női ruhá-kelme-különlegesességek áránálra

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Minkkel az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldönek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁB

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

Benzin- és
petrolin-
motorok

BÉOS
Csondászterem 12. sz.

Benzin- és
petrolin-
lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 mter fűzemköltésséggel.
Ezerményi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kezrelő üzleti feltételek.

Premier

30 év óta Elsőrendű
Évi gyártmány 49.000 kerékpár.

Agyszerűkém-
gőző és bür-
hírtáló.

Premiárművek. EGGER.
(Székesfehérvár.)

Üzlet kiárúsítás.

Felhívom a n. é. közönség fi
gyelmét egy kedvező alkalom felhasználására. Ugyanis üzletemet felhasználom ezen alkalomból nálam fekete svéd gránit, szienit-, fehér carrarai-, sziléziai szürke gránit piramisok és sarkeresztek, ércz és faporsók szó-
val mindennemű tmetkezési czikk
melyen leszállított áron kapható.

Üzletem jutányos áron egészen
is eladó.

10—3

Özv. Krausz Márkné
sirkő- és temetkezési raktáros.
(Görög egyház épülete).

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat sze-
rint, fáradság nélkül készítheti ruháját a

Guschelbauer Antal-féle
szabályozható

Női derek-szabászáti készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászáti rajzot tanult volna. — Eme
készülék minden testalkat részére szabályozható.
Akadémian vizsgáztam. — Számos elismerő levelet kaptam
minden országból. — Minden államban törvényileg védve
és szabadalmazva

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

GUSCHELBAUER ANTAL, SOPRON.
Képviselők minden helységben kerestetnek. — Magyarazotakat
ingyen küldök. 52—9

Özv. Gyarmathy Sándorné.

Eladó.

313. számú nagyhegyi szőlőföldje és
korcsmahelyisége berendezéssel együtt
eladó, esetleg kiadó. — Értekez-
hetni ugyanott a tulajdonossal. 3—3

ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A mindaszent-alyói hit. biz. uradalom területén foganatosítandó alábbi építkezési munkálatok és anyagok biztosítására ezennel zárt ajánlati versenyt hirdetek.

A tervbe vett munkák előírászata az uradalom által kiszolgáltatandó anyagok értékének levonása után a következők.

Csoport	Folyó szám	TÁRGY	a.		b.		c.		d.		e.		f.		g.		Üzemesen			
			Különféle munkák		Kőműves munka		Ács munka		Ártafőz, lakatos, kovács, szőlő és tésztás munka		Vegyes anyagok		Fenyőfa anyagok		Vasmenetek					
			K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.
I.	1	Baks majori javítások	7023	90	—	—	—	—	—	—	533	42	1029	93	—	—	—	—	8587	34
	2	Baks lütyü kútnál javítások	452	84	—	—	—	—	—	—	11	52	—	—	840	—	—	—	472	76
	3	» » » kamra építésnél	100	88	—	—	—	—	—	—	11	52	49	43	—	—	—	—	161	33
II.	4	Baks Új major erdészháznál	90	42	—	—	—	—	—	—	10	80	—	—	—	—	—	—	101	22
	1	Pusztaszer majori javítások	7234	27	—	—	—	—	—	—	831	14	1141	47	—	—	—	—	9256	88
III.	1	Tóhajlati majori javítások	2299	49	—	—	—	—	—	—	235	29	497	1	—	—	—	—	3031	79
	2	Kasztélynál javítások	1144	27	—	—	—	—	—	—	82	32	122	28	—	—	—	—	1948	87
	3	Pusztaszeri erdőépületeknél	221	98	—	—	—	—	—	—	11	04	—	—	—	—	—	—	233	02
	4	Kis Zeri épületeknél	849	08	—	—	—	—	—	—	86	40	20	26	—	—	—	—	955	74
IV.	1	Levelény majori javítások	6008	02	—	—	—	—	—	—	521	70	180	20	—	—	—	—	6710	01
	2	» » új cseléd fürdő ház	458	66	—	—	—	—	—	—	336	60	349	16	68	70	—	—	208	12
V.	1	Műréti épületeknél	864	98	—	—	—	—	—	—	85	88	49	94	—	—	—	—	1000	80
	2	Anyási épületeknél	4306	32	—	—	—	—	—	—	204	01	1484	63	—	—	—	—	5996	02
VI.	3	Anyási magtárnál felhúzó	490	49	—	—	—	—	—	—	9	80	73	55	33	96	—	—	607	80
	1	Károly majori kerítések	963	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	963	—
	2	» » új tisztási sertés öl	—	—	120	82	75	40	—	—	45	84	164	45	21	32	—	—	427	83
VII.	3	Károly majori régi tisztási lakásnál	499	05	—	—	—	—	—	—	73	92	126	50	—	—	—	—	771	47
	4	Petresi sertés etető kővezet	80	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	16
VIII.	1	Homoki új gázfejlesztő kamránál	—	—	312	66	50	37	192	—	65	20	133	22	54	56	—	—	808	01
	2	Alyói magtárnál javítások	236	84	—	—	—	—	—	—	60	16	15	50	—	—	—	—	312	80
	1	Farki major új cseléd sertés öl	—	—	284	90	386	79	—	—	149	96	711	11	74	32	—	—	1607	08
	3	Farki major mázsa szín	198	44	—	—	—	—	—	—	—	—	235	57	—	—	—	—	434	01

Fenti munkálatok csoportonként külön-külön is kiadtnak, de együttesen is tehető reájuk ajánlat.

A kellően lezárt ajánlatok az ajánlat tárgyat képező munkákra előírt összegnek 5 százalékanak megfelelő bányapénzzel — készpénzben, avagy a feltételekben megjelölt értékpapírokkal — látandók el, és f. hó 22-ikén d. e. 9 óráig Csongrád-Sandorfalván az uradalom számvevőségéhez nyújtandók be, ahol azok ugyanazon napon d. e. 9 órakor nyilvánosan főtöbntetnek.

Részt vehet a pályázásban minden képesített iparos és az illető anyag eladásával foglalkozó kereskedő.

Anyag árak az üzletben átvéve értendőek.

Pályázni csak azon százelék határozott megjelölésével lehet; — a melyet bárki az előírt összegből leengedni, — avagy azokon felülfizettni kíván.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a végrehajtandó munkálat terveit, költségvetését, vállalati feltételeit és a helyi viszonyokat ismeri, — azokat magára kötelezőnek tartja.

Elkész. beadott avagy hiányosan kiállított és főtserelt ajánlat nem vétetik figyelembe.

Utóajánlat ki van zárva.

Az uradalom fönttartja magának, hogy a beérkező ajánlatokból szabadon választgathasson, avagy azokat teljesen mellőzze.

Minden ajánlattevő ajánlatával 10 napig marad kötelezetttségben.

Tervek, költségvetés, vállalati feltételek az uradalom mérnöki hivatalában Mind. a hivatalos órák aiat tekintethetők meg.

Kelt Csongrád-Sandorfalván 1904 június 8.

Novák József

urad. jószág-felügyelő.

Eladó házak.

Lóvy Henrik I-ső tized 199. sz., Hoffer Lőrincz-féle háza; Betlehem utczában levő I-ső tized 275. számú háza, mely már 2 telekre, engedélylyel elosztott és

4 tized 735 számú háza igen kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal. (3.)

Öröm és gyász alkalmára

ÜDE VIRÁGOK

.. a legfinomabb és legdivatosabb ..
csokrok és koszorúkat

csakis frissen szedett virágokból, a legelegánsabb kivitelben, — a pontos és ép megérkezés biztosítása mellett, — a monarchia bármely vidékére is szállít, — a birodalom legnagyobb virágsküldése mindent a saját nagy tenyészetéből

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító Temesvárott.

Sürgöncz cim:

Virágtelep MÜHLE Temesvár

U. I. Mű és száritott virágokból készült gyászkoszorúk nem divatosak s jobb körökben nem kedvelik, ezért már nehány év óta ilyeneket nem köttetnek. 3—3

Lipik SZLAVÓNIABAN

elsőrendű fürdőhely. Egyetlen jótáratalmú alkalikus hőforrás (64 °C.) a kontinensen.

A lonjövölyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkivül Pacrae-Lipik déli vasút állomása. Kitértetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel.

Elsőrangú hévizes fürdők, vizgyógyintézet, Bülling-féle inhalatórium, diabetikus konyha; gyermekszanatórium, katonatiszti gyógyház. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és étterem, nagy-szábzó park, fedett sétány, tereze, kitűnő gyógyszállodák, villamos világítás.

Felülmuhafatalt hatású gyomor-, bél-, gége- és egyéb hurutoknál, köszvénynél és csúzos bajoknál, ischiásnál, csontbajoknál, hasúrbeli izzadmányoknál, valamint minden mirigy- és vérbetegségeknek. A fürdőidény alatt tíz kiváló orvos rendel.

Lipiki héviz szétküldeése közvetlenül a forrásoktól, továbbá Edeskúty 1, cseztől Budapestben.

Lipiki források közvetlenül a fürdő igazgatóságnál rendelhetők. — Bővebb felvilágosítással szolgol 3—3 a fürdőigazgatóság.

Schicht-szappan

„szarvas“ — vagy — „kulcs“

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Tavaszi és nyári évad 1904.

Valódi brünni kelmék

Egy maradék **3.10** (7-8 10 kor jó)
hosszú, teljes férő- (12-14 kor. jobb)
tényt (kabát, nadrág és 16-18 kor. finom)
mellény) kiad csak 21 kor. legfiom. valódi brünni évadjából

Egy maradék fekete szalonötlönyhöz 20 kor — valamint felöltözőöveket, tőrüstalódot, selyemkangarnt sít gyári áron küld, ezét a realitásnak és szolidnak elismert szövetgyári raktár 30 8

Siegel-Imhof Brünnsben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú küldésért jótállás.

Magánvevők előnyei, hogy szövetet közvetlen a fenti cégnél, a gyárból rendelhetnek, jelentékenyen.